

Ankara Üniversitesi Açık Ders Notları

FEL 220 Zihin Felsefesi

4. HAFTA:

Mantıksal Davranışçılık: Gilbert Ryle

İçgözlem: biraz karışık ve tartışmalı

Mantıksal davranışçı çözümlmeye direnen bir kavram ya da deneyim olduğu düşüncesi yaygın

Ryle'a göre içgözlem yok: kişinin kendi zihinsel işlemlerini kendileri yoluyla tespit ettiği 'özel türden fiziksel olmayan algılar' olarak içgözlem yoktur diyor. (sözel ya da bedensel bir davranış cinsine dönüştürülemediği iddiasını taşıyan bir içgözlemsel bilinç hali yok yani)

Konuşma ya da davranış biçiminde açıklanabiliyor olmalı

Farkında olmanın farkındalığı? İki zihinsel eylemin eşzamanlı yerine getirildiği?

Ör: sabah erken kalkmaya karar verme (1.erken kalkmaya karar verme 2. Karar verme işine dikkat kesilme)

"...aynı anda iki şey yapmadıklarına, içgözlem yapıp yapmadıklarından daha fazla emindirler."

İçgözlem yaptığını nereden biliyorsun? İçgözlem yoluyla mı?

Birbirinden ayrı üç eşzamanlı zihinsel eylem

1.içgözleme konu olan eylem

2.bu eyleme dair içgözlem

3. içgözleme dair içgözlem

Ad infinitum

Deneyssel bir bilim olarak psikolojinin de önünü açmış olur.

Tek Dünya

Zihin-beden düalizmine karşı çıkış

İçgözlemin reddi

Zihinsel dünya-fiziksel dünya diye iki dünyadan söz etmek anlamsız.

beceri ve eğilimler var sadece (ability, disposition)

ör. Okuma eylemi: fiziksel ve zihinsel olmak üzere iki ayrı işlem barındırmaz. Bu ayrım kavramların kötüye kullanılmasıdır.

(makinedeki hayalet dogması) her işlem ya zihinsel ya da fiziksel olacak

Veya her işlemin zihinsel ve fiziksel bileşenleri olacak gibi.

Felsefi sorunlar, yanlış sorular sorulması yüzünden çıkıyor.

Uygunsuz soru: kişi gerçekte zihinsel doğada mı yoksa fiziksel doğada mı?

Cevaplama girişimine direniyor,

Soru yanlış

Gündelik dil manipüle ediliyor ve dilin mantığı yanlış anlaşılıyor.

Heyecan, duyum ve zihinsel imgeler: Ryle cı çözümlene

Düalizme, resmi öğretiyeye ihtiyaç yok.

Öznel kişisel zihinsel haller de yok.

Felsefî açıdan yanlış yönlendirici.

Verilen her cevap, saçma bir soruya verilmiş cevap olacak.

Duygular: tezahür sınıfına giren heyecanlar (titreme, sancı, ağrı, ürperme, kızarma, gerginlik vb.)

Duygulara ilişkin zihinsel veya fiziksel nitelermelerden biri diğerine göre daha anlamlı sayılmaz.

Kibirdeki kızarma, kartezyen bir zihnin tezahürü değil

Ruh halleri ise mizaç-eğilim-yatkınlık (disposition)

Uçarı olma

Depresyon hali (söz konusu halin parçası olarak davranış ve bildirimlerle sergilenen bir potansiyel yatkınlık)

Depresyonda olmak, mesela herhangi bir eylemin gizli içsel bir sebebi değil. (dispositional yani)

Kırılğan bir camın kırılması gibi, camda kırılğanlık diye kendi başına bir içsel özellik yok

Depresyon-(yatkınlık)göz yaşı (içsel bir olayın dışsl bir sonucu değil yani)

Kavramların mantıksal coğrafyasını düzeltmemiz gerekiyor.

Algı-duyum, yine safzihinsel bir şey varsaymaymayı gerektirmiyor.

En sorunlu olan, imgeler---Zihinsel imgeler, anılar

Hayal ederiz ama imgeler-hayaller görülmemektedir. (fiziksel olmayan resimlerin optik olmayan bir tarzda görülmesi diye birşey yok)

İçsel bir zihinsel resim yok yani

Bir tür taklit etme, görüyormuşum gibi

Herkesçe gözlemlenebilen ve sağduyuya dayanan tek bir dünyadaki, sözcüklerin kullanımı yoluyla çözümlenir ve anlam kazanır. (kartezyen bir zihnin öznel kişisel yaşantılarını etiketleyerek değil)

Bilinçli farkındalığın merkezi olarak zihinselliği reddediyor.

Benlik-bireyin yaşanmış deneyimi hiçe sayılmıyor aslında, demistifiye ediliyor.

(Stephen Priest, Zihin Üzerine Teoriler)